

Chris Dillen, Jan Willem Geerinck
en Walter Damen

MOORDVROUWEN

Waarom en hoe vrouwen moorden

© 2013 – Chris Dillen, Jan Willem Geerinck, Walter Damen
Uitgeverij Van Halewyck
Diestsesteenweg 71a – 3010 Kessel-Lo
www.vanhalewyck.be

Coverontwerp: Hans Boeykens
Foto achterplat: Imageselect
Foto Jan Willem Geerinck: © Birgit Kersbergen
Druk: Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 6131 197 9
NUR 740
D/2013/7104/62

Inhoud

Sara	7
Case 1: De dode baby's van Dominique	9
Professor De Borger	13
Week 1	25
Kinderdoding	37
Neonaticideplegers	40
Infanticideplegers	40
Filicideplegers	41
Zwangerschapsontkenning	43
Dissociatie	46
Week 2	51
Case 2: Carine, gedreven door passie	52
Borderline	61
Wat is borderline en wat zijn de oorzaken?	61
Passiemoorden en borderline	63
De DSM over borderline	65
Wat is de DSM?	66
Psychopathie	71
Week 3	79
Case 3: Lisette, of als de maat vol is	80
Huiselijk geweld en <i>battered woman defense</i>	91

Week 4	95
Salduz-arrest	97
Case 4: De roofmoord van Gella	99
Ontoerekeningsvatbaar, onweerstaanbare d(w/r)ang?	112
Week 5	121
Case 5: Sophie, de boze stiefmoeder	136
Week 6	145
Case 6: Verwarde Maria	146
Dementie	154
Week 7	157
Case 7: Naomi, het moordmeisje	165
Folie à deux	184
Spreekiller	190
Münchhausen-by-proxysyndroom	192
Week 8	199
Case 8: De straf van Angèle	201
Depressie	207
Professor Sara?	213
Literatuur	221

Sara

Sara ligt languit in de zetel van haar woonkamer die slechts verlicht is door een heldere straal die recht op haar boek valt. Zachte jazzklanken houden haar gezelschap. Een vriendin van de universiteit heeft haar vandaag *Dagboek van een gerechtspsychiater* in de handen gestopt en ze wil het liefst vanavond nog uitlezen. Morgenochtend heeft ze een afspraak met professor De Borger, de man die het boek geschreven heeft. Ze is al over de helft. Naast haar ligt een blocnote waar ze af en toe iets in krabbelt. Een vel is al volledig vol. Ze bladert door het boek en telt de bladzijden. Nog een goeie honderd, denkt ze, dat haal ik wel. Ik ben toch te zenuwachtig om te slapen. Ze scherpt haar ogen en slaat een pagina om.

Zonder dat Sara het merkt stopt de muziek en begint het deuntje dat het nieuws aankondigt. 'In het dorpje Moorslede, bij Roeselaere, zijn de lijkjes gevonden van acht pasgeboren baby's. Een koppel, vermoedelijk de ouders van de kinderen, werd opgepakt', klinkt de nachtelijke stem van de omroeper. Pas nadat de woorden 'acht pasgeboren baby's' uitgesproken zijn, kijkt ze op. 'Acht baby's?' fluistert ze bij zichzelf en ze schudt vol ongeloof haar hoofd. Acht? Ze fronst haar voorhoofd. Arme baby's. Arme ouders. Ze heeft tijdens haar studie genoeg stageverslagen gelezen en geschreven om te weten hoe schrijnend de achtergrond van veel daders is, hoeveel *tristesse* je in de dossiers kan tegenkomen. In veel misdrijven, heeft ze vaak genoeg gedacht, kan je de woorden 'dader' en 'slachtoffer' gewoon verwisselen.

Ze weerstaat de neiging om verdere details over de baby's op haar smartphone op te zoeken en even later vindt ze in de muziek de rust terug om de draad van haar boek weer op te pikken. Ze heeft amper gemerkt dat het nieuws voorbij is. Het zal een vrij korte nacht worden, maar ze weet dat een tikkeltje tekort aan nachtrust haar vaak alerter maakt overdag en hoewel ze een beetje zenuwachtig is, heeft ze er toch ontzettend veel zin in. Morgen is het de eerste dag van acht dagen, verspreid over evenveel weken, die ze zal meedraaien in de praktijk van gerechtspsychiater De Borger. Acht weken die erg zullen helpen om haar bijdrage over 'vrouwelijke daders van levensdelicten' aan *Panopticon*, een criminologisch vaktijdschrift, voor te bereiden.

CASE 1: DE DODE BABY'S VAN DOMINIQUE

Op een toilet ergens in België, niet ver van de Franse grens, zit een huilende vrouw. Speekseldruppels tekenen zich af op haar dunne lippen. Haar gezicht is vertrokken van de pijn. 'Niet weer, niet weer', prevelt ze.

Haar beide dochters zijn naar school en haar man is gaan werken. Stephanie, haar jongste, viert vandaag haar 'honderd dagen' – over honderd dagen zit haar middelbareschooltijd erop. Jesse, haar oudste, zit in het tweede jaar van een sociale richting in het hoger onderwijs. Dominique Van Rijsselberghe is alleen thuis.

De vrouw is zoals iedere dag om zes uur opgestaan om koffie te zetten en de ontbijttafel voor haar gezin te dekken. Toen Stephanie aan het eten was en Jesse naar boven was gegaan om haar papa te wekken voelde ze de eerste steek. De weeën zijn begonnen, wist ze ogenblikkelijk. Ze heeft de pijn – hoewel die hels was – kunnen verbijten, niemand heeft iets gemerkt, daar is ze zeker van.

Om acht uur heeft Dominique een voor een haar huisbezoeken afgebeld. Ze gebruikte de telefoon op de slaapkamer, zodat niemand haar kon horen.

De weeën beginnen elkaar nu steeds sneller op te volgen. Dominique voelt zich ellendig. De herinneringen aan de vorige keren, die ze bijna volledig uit haar gedachten verbannen had, komen weer naar boven. Ze vraagt zich af wanneer de 'goesting' van haar man zal uitdoven, ze kan dit niet eindelijk volhouden. Veel tijd om te denken heeft ze echter niet, daar is de volgende pijnscheut.

Gelukkig is haar water gebroken nadat iedereen de deur uit was. De vorige keer zat ze naast haar man in de auto en is ze de volgende dag teruggekeerd om zich ervan te vergewissen dat

de passagiersstoel weer droog was.

De tranen rollen over haar wangen. Moeizaam schuift ze over de wc-bril om te voelen of de baby al komt. Niks. Wachten en de weeën over zich heen laten spoelen is het enige wat ze kan doen. Af en toe suist er een auto voorbij en blaft er een hond, voor de rest is het stil in huis. Toch heeft ze de deur van het toilet op slot gedaan. Ai. Een heel hevige wee. Haar gezicht vertrekt. Ze probeert haar adem meester te blijven. Het is niet de eerste keer dat ze een geboorte meemaakt, afgezien van haar eigen bevallingen. Dominique werkt als verpleegkundige en heeft de vroedvrouw vaak bijgestaan bij bevallingen in de buurt.

‘Mijn god, laat dit alstublieft de laatste keer zijn.’ Toen ze Stephanie kreeg was ze er bijna in gebleven. ‘Nog een kind is niet zonder risico’, had de dokter haar toen gewaarschuwd.

Ze was echter te bang, beschaamd en verlegen geweest om de pil bij de apotheker te gaan halen. Ze komt uit een strikt katholiek gezin. Haar moeder heeft negen kinderen, en zelf stamt ze dan weer uit een nest van elf. Haar man had er trouwens ook nooit naar gevraagd, of ze iets gebruikte. Ze was weer zwanger geraakt maar niemand had het gemerkt. Net zoals niemand ooit had gemerkt dat ze Stephanie en Jesse verwachtte. Je kon dat met haar overgewicht niet zien.

Ze schreeuwt het uit en hoort een plof. De baby is er. Hij is in de wc-pot gevallen. Ze graait hem uit het bloederige water en staat op. Het is een meisje. Haar vierde, denkt ze, hoewel ze van pijn en vermoeidheid nog amper in staat is tot denken. Dominique pakt de schaar en knipt de navelstreng door. De baby leeft, het blauwrode lichaampje begint te huilen. Ze neemt het krijsende schepseltje mee naar de slaapkamer en legt het op bed. Ze kijkt er een laatste keer naar en neemt dan vastbesloten een kussen en drukt het op het petieterige lijfje.

Ze voelt het zwakke spartelen tot het stilvalt. De baby is dood. Net als de vorige drie. Het zou haar vierde dochter geweest zijn.

De tranen blijven over haar wangen rollen. Ze beseft dat wat ze gedaan heeft heel erg fout is, maar ze vermant zich. Ze heeft geen tijd, ze moet de was nog doen, de ramen moeten vandaag gelapt worden en Jesses avondeten moet al vroeger klaar zijn, want ze moet nog naar de dansles. Zelden heeft ze een moment rust en wat nu gebeuren moet, moet snel gebeuren.

Ze loopt met het levenloze lichaampje naar de keuken beneden en pakt een vuilzak onder het aanrecht. Ze stopt de baby erin en neemt bruine tape uit de schuif. Ze wikkelt de tape steeds strakker om de plastic zak. Het wordt een klein pakje waarvan niemand ooit vermoeden zou wat erin zit. Ze neemt een tweede plastic zak en herhaalt wat ze daarnet deed tot ze denkt dat het geheel hermetisch afgesloten is. Dan neemt ze het pakje mee naar de garage waar ze het zorgvuldig verbergt.

Het is de herfst van 2003, Dominique is 35, haar dochters zijn zeventien en negentien jaar oud.

Tien jaar later, in 2013, doet een jong koppel, eigenaar van een woning waar het gezin Decoster-Van Rijsselberghe vroeger woonde, een macabere ontdekking. Bij het graven van een zwembad worden de stoffelijke overschotten van twee baby's aangetroffen. Het geschokte koppel doet aangifte bij de plaatselijke politie, die op haar beurt aanbelt bij Dominique en haar man. Lang duurt het niet voor Dominique tot bekentenissen overgaat. Een politieagent zal later opmerken dat de vrouw opgelucht leek. Ze bekent ook dat er in hun huidige woning nog zes babylichaampjes liggen en troont de agenten mee naar de schuilplaats in de garage. Het nieuws slaat in als een bom: 'Vrouw doodt acht pasgeborenen'.

Professor De Borger

Naar goede gewoonte staat de wekker van dokter De Borger op zes uur ingesteld. Precies een minuut voor zes uur opent hij zijn ogen. Het gebeurt vaak dat hij wakker wordt net voor de wekker afgaat. 'Op zijn biologische klok kan ik mijn horloge gelijkzetten', had zijn vrouw ooit gezegd. En inderdaad, de dokter had zich nog nooit verslapen. Zijn wekker gaat af, een druk van zijn vinger dooft het discrete geluid. Twee berichten, ziet hij op het beeldschermje van zijn gsm. Hij besluit eerst te douchen. Onder de douche passeren de zaken van de afgelopen week een voor een de revue en haast mechanisch doemt zijn werkweek voor hem op. Voor de zaak Martens moet het rapport vanavond binnen zijn, woensdag de wedersamenstelling in Berchem bijwonen, en oh ja, om negen uur een stagiaire.

Een half uur later zit de dokter achter zijn laptop. Hij ziet de headline van de babymoorden en leest het korte bericht. Hij weet dat hij zich al snel aan telefoontjes van journalisten mag verwachten. Gisteren nog had een van die journalisten zijn weg naar dokter De Borger gevonden. Hij wilde weten of iemand die drie moorden heeft gepleegd een 'seriemoordenaar' kan worden genoemd. Toen de dokter daar negatief op antwoordde, bleef de journalist aandringen en opperde hij dat hij misschien gewag kon maken van een massamoordenaar. 'Als je drie als een massa beschouwt, tja dan wel', had de dokter fijntjes opgemerkt, meer om van de journalist af te zijn dan omdat hij het met hem eens was. Hij was erin geslaagd om kalm te

blijven en de irritatie die in hem opwelde te onderdrukken. Dit soort gesprekken duurden vaak langer dan hem lief was.

Echtpaar gearresteerd na vondst acht babylijkjes

MOORSLEDE – De politie heeft een koppel aangehouden nadat de lichamen van acht pasgeboren baby's werden aangetroffen in de tuin van een andere woning in hetzelfde dorp. Dat heeft een woordvoerder van het parket afgelopen nacht bevestigd.

Na de arrestatie van het koppel, beiden in hun veertiger jaren, gingen speurhonden van de politie gisteren verder met hun zoektocht in Moorslede, niet ver van Roeselare. Dat leidde tot de ontdekking van een ander huis in het dorp, waar meer babylichamen werden gevonden.

Volgens burens zouden de nieuwe eigenaren van een huis in het dorp de politie gebeld hebben nadat ze tijdens het graven van een zwembad op botten van zuigelingen waren gestooten.

'Ik ben in shock', vertelde de burgemeester van het dorp, Luc Versyck. 'Het dorp is zeer landelijk en rustig.' Buren reageerden met verstomming op het nieuws. 'Het zijn gewone mensen, die zelfs een actieve rol in de gemeenschap spelen', wist een buurman. 'Het is ongelofelijk.' Een andere buurman voegde eraan toe: 'Ik ken het koppel als behulpzaam, beleefd en erg hoffelijk. Er was niks dat erop wees dat er iets abnormaals aan de hand was, de man zetelde zelfs in de gemeenteraad.'

Het echtpaar heeft twee volwassen dochters en zouden ook al grootouder zijn.

De dokter leest de laatste regels van het artikel, die eindigen met een opsomming van spraakmakende gevallen van babymoorden door moeders in binnen- en buitenland de afgelopen dertig jaar. De vakterm 'neonaticide' die onder psychiaters gebruikt wordt om dat soort moorden te beschrijven, valt nergens te bespeuren. Wel staat er een artikel op een andere nieuwssite

waarin een buur geen informatie wenst vrij te geven omdat hij het niet fair vindt dat het koppel berecht wordt door de media in plaats van op een proces. De dokter glimlacht. Toch iemand die het begrepen heeft, denkt hij.

Plots denkt hij aan de berichtjes die hij op zijn gsm vond bij het opstaan. Hij belt zijn voicemail. Het is strafpleiter Ewald Marten over de zaak Marianne Ys. De naam zeg hem iets, maar hij kan hem niet meteen thuisbrengen. Hij kijkt op zijn horloge. Het is nog te vroeg om de advocaat te bellen. Hij pakt zijn tas, stopt er zijn laptop in samen met enkele dossiers die hij vorige vrijdag mee naar huis had genomen en loopt naar de voordeur van zijn herenwoning in Antwerpen Zuid. Hij grist snel nog een paar comfortabele wandelschoenen uit de gang mee. Het is stralend weer, waarom de dag niet beginnen met een verfrissende ochtendwandeling in Park Den Brandt, vlak bij zijn kantoor?

Dokter De Borger parkeert zijn wagen voor de deur van zijn praktijk in de residentiële wijk achter Park Den Brandt. Hij zal hem de rest van de dag niet meer nodig hebben. Overdag verplaatst dokter De Borger zich altijd op de motor, of het nu winter of zomer is. Hij is daarmee begonnen toen het met de files op onze wegen echt uit de hand begon te lopen, ergens midden jaren negentig. De verplaatsingen naar Belgische gevangenissen, rechtbanken en justitiepaleizen verlopen veel vlotter dan toen hij nog alles met de wagen deed. Dat sommigen van zijn collega's hem wel eens meewarig bekijken bij rotweer, doet hem inwendig grinniken. Er bestaat geen slecht weer, alleen slechte kleding, denkt hij dan smalend.

Maar vandaag is het een stralende dag. Hij besluit zelfs zijn jasje nog snel in de praktijk te gaan leggen en gewoon in zijn hemd de wandeling door het park te maken. Hij kruist zwoegende joggers en een enkele fietser op weg naar zijn werk, stapt